

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KSO/2003/14

BETREFT: Bijdrage voor informaticalicenties.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 03/04/2003

1.2 Vraag

- Vraag van het Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs (VVKSO) of schoolbesturen een forfaitaire bijdrage mogen vragen aan alle leerlingen voor het gebruik van software en licenties.

1.3 CZB

- De vraag van het VVKSO werd ontvangen op 03/04/2003.
- Antwoord van de secretaris van de CZB op 03/04/2003 met bevestiging van de registratie van de vraag.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

De vraag van heel wat scholen of zij aan leerlingen een bijdrage mogen vragen voor het gebruik van software en licenties bij informatica. De werkingstoelagen volstaan onmogelijk om dit alleen te kunnen financieren. Volgens het VVKSO valt er iets voor te zeggen om deze licenties als schoolboeken te behandelen. Zij zijn immers belangrijk didactisch materiaal en daarvoor mag volgens het Arbitragehof een bijdrage worden gevraagd. Anderzijds mag enkele voor werkelijk gemaakte kosten een bijdrage worden gevraagd. Mag een inrichtende macht daarom aan alle leerlingen een forfaitair bijdrage voor het gebruik van software en licenties vragen?

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1 Datum en uur

5 mei 2003 - 15u. en 2 juni 2003 - 12u.30 na herneming, beraad en uitspraak.

3.2 Kamer

Zitting van de kamer bevoegd voor secundair onderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding, het deeltijds kunstonderwijs en het volwassenenonderwijs.

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

De heren Walter Van Pottelberge, Luc Ballon, Etienne Becuwe, Eric Meysmans.

4. ADVIES COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lid-Staten maken het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen voor ieder kind, beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt schriftelijk aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen meegedeeld.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is.

4.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Er kan een bijdrage gevraagd worden, mits de regeling gevolgd wordt inzake overleg en informatie.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds een kosteloze toegang en anderzijds het vragen van een redelijke bijdrage voor bepaalde onderwijskosten van noodzakelijke en geleverde diensten en goederen.

De conclusie is dat er in het secundair onderwijs geen absolute kosteloosheid bestaat. Voor onderwijsactiviteiten mogen aan ouders en meerderjarige leerlingen bepaalde kosten worden doorgerekend. Het is evident dat het om effectieve, aantoonbare en verantwoorde kosten van goederen en diensten moet gaan die in evenwichtige verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs.

De Commissie vestigt de aandacht op artikel 25 van het schoolpact (wet 29/5/59) dat nog geldig is voor het secundair onderwijs. Artikel 25 bepaalt dat de kosten van het onderwijs ten laste zijn van het schoolbestuur. De overheid komt wel tussen in die kosten door een werkingsbudget toe te kennen.

De Commissie stelt vast dat alle secundaire scholen informaticavakken organiseren en dat ze inherent deel uitmaken van elk basisaanbod aan onderwijs in het secundair onderwijs.

Verder is het zo dat de overheid bijzondere en groeiende inspanningen doet voor hard- en software in de scholen: eerst toelageregeling voor informatisering (PC/KD en I-line) en nu ICT-coördinatie. Via het KISS-raamcontract hebben Microsoft, het departement onderwijs, de onderwijskoepels een goedkope en soepele formule uitgewerkt inzake gebruik van Microsoft-software.

De kostprijs van informatica licenties die per leerling noodzakelijk en effectief gebruikt worden, kan gedrukt worden door een gemeenschappelijk aankoopbeleid (per school, per scholengemeenschap).

Ook via de nascholing en REN (regionaal expertisenetwerk) organiseert de onderwijsoverheid een directe ondersteuning aan het informaticagebeuren in de scholen, zij het zowel bij de vraaggestuurde en net georganiseerde nascholing vanuit de scholen als door de overheid aangeboden nascholingsprojecten.

Heel wat scholen stellen terecht hun computerpark open voor andere gebruikers, zoals volwassenenonderwijs, basiseducatie, ouders, leerkrachten. Hierdoor zijn de kosten van de software voor de school moeilijk om te rekenen naar effectieve kost per leerling secundair onderwijs, die afhankelijk van de studierichting veel of weinig informaticavakken volgen.

De Commissie vreest in dit verband dat gewerkt wordt met een forfait, waardoor het evenwicht verdwijnt tussen enerzijds effectief gebruik door één bepaalde leerling van één of meerdere softwarepakketten en de bijkomende licenties en anderzijds de globale kost voor de school of scholengemeenschap van die pakketten.

De Commissie komt tot volgend advies:

De Commissie is van oordeel dat het innen van een uniforme forfaitaire bijdrage voor alle leerlingen zonder onderscheid voor het gebruik van software en licenties, in strijd zou kunnen zijn met de evenredigheid tussen globaal gemaakte kosten en individueel gebruik.

De meerkost van een extra aankoop voor bepaalde groepen van leerlingen in sterk technologische afdelingen, kunnen niet verhaald worden op alle leerlingen zonder onderscheid, wel op de betrokken leerlingen.

Brussel, 2 juni 2003

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter